

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)**PSYCHOLOGIA KLINICZNA**
(nazwa specjalności)**rok akademicki 2021/2022**

Kierunek: Psychologia
Specjalność: kliniczna
Forma prowadzenia zajęć: stacjonarne
Stopień: jednolite magisterskie
Rok: IV
Semestr: 8 (letni)

Nazwa	Psychologia całościowych zaburzeń rozwojowych
Nazwa w j. ang.	Psychology of pervasive developmental disorders

Koordynator	Dr hab. Joanna Kossewska	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Joanna Kossewska Mgr Małgorzata Płoszaj
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Wiedza: Celem kursu jest zapoznanie studentów z psychologicznymi problemami występującymi u osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju. Szczególnie zostaną omówione zaburzenia ze spektrum autyzmu. Wykłady poświęcone będą m.in. epidemiologii i etiologii oraz symptomatologii zaburzeń. Zostaną także przedstawione charakterystyki rozwoju poznawczego, językowego i społecznego oraz zagadnienia związane z diagnozą (wczesne rozpoznawanie, różnicowanie) i terapią, edukacją oraz rehabilitacją w kontekście sytuacji rodzinnej w rodzinie generacyjnej i prokreacyjnej.

Umiejętności: Podczas ćwiczeń studenci rozwiną podstawowe umiejętności wspomagania rozwoju uczniów z ASD

Kompetencje społeczne: Ponadto studenci rozwiną świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa u uczniem z ASD, a także rozumienie potrzeby nieustannego doskonalenia swoich kompetencji.

Warunki wstępne

Wiedza	Wiedza z psychologii ogólnej, rozwojowej i klinicznej
Umiejętności	Potrafi integrować posiadaną wiedzę z różnych dziedzin psychologii
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienia do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Wiedza	W01 – wymienia kryteria diagnostyczne dla całościowych zaburzeń rozwojowych	SK_W02
	W02 – charakteryzuje rozwój osoby z całościowymi zaburzeniami w kontekście prawidłowości i teorii rozwoju	SK_W04
	W03 - wskazuje zasady i wybrane metody prowadzenia diagnozy i terapii osób z zaburzeniami neurorozwojowymi	SK_W06

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienia do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Umiejętności	U01 - interpretuje zachowania osób z całościowymi zaburzeniami w kategoriach psychologicznych	SK_U07
	U02 – Rozumie znaczenie wsparcia dla redukcji problemów psychologicznych i pedagogicznych osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju i ich rodzin	SK_U08
	U03 – potrafi zaplanować proces diagnostyczny i terapeutyczny w przypadku całościowych zaburzeń rozwoju	SK_U01

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienia do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Kompetencje społeczne	K01 - Ma świadomość złożoności problemów funkcjonowania osoby z całościowymi zaburzeniami rozwoju i konieczności współpracy z innymi specjalistami	SK_K02
	K02 – Jest wrażliwy ma problemy psychospołeczne rodzin osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju	SK_K04
	K03 – Ma świadomość ograniczeń związanych z badaniami diagnostycznymi i oddziaływaniami terapeutycznymi oraz wynikającą stąd konieczność dalszego kształcenia i doskonalenia posiadanych umiejętności psychologicznych	SK_K03

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	30			15						E
45										

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się w trybie mieszanym. Wykłady odbywają się zdalnie w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams, natomiast ćwiczenia odbywają się stacjonarnie.

- wykład - prezentacja multimedialna z możliwością dyskusji
- ćwiczenia – metody zróżnicowane: dyskusja dydaktyczna, analiza przypadków, projekt indywidualny

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						x		x				x	
W02						x		x				x	
W03						x		x				x	
U01						x		x				x	
U02						x		x				x	
U03						x		x				x	
K01						x		x					
K02						x		x					
K03						x		x					

Kryteria oceny	Egzamin testowy (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt) Zaliczenie ćwiczeń: poprawne wykonanie projektu indywidualnego, aktywny udział w zajęciach, obecność obowiązkowa (dopuszczalne max 1 nieobecność nieusprawiedliwiona)
----------------	--

Uwagi

przedmiot specjalnościowy
studia jednolite magisterskie stacjonarne
kierunek Psychologia

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

WYKŁADY

1. Od podań ludowych i baśni do naukowej koncepcji autyzmu
2. Definicja i klasyfikacja całościowych zaburzeń rozwojowych wg ICD 10 oraz zaburzeń ze spektrum autyzmu wg DSM 5.
3. Biologiczne mechanizmy całościowych zaburzeń rozwojowych
4. Epidemiologia i etiologia całościowych zaburzeń rozwoju
5. Zaburzenia funkcjonowania społecznego - zaburzenie rozwoju motywacji społecznej
6. Zaburzenia komunikacji – komunikacja werbalna, komunikacja alternatywna
7. Zaburzenia wzorców aktywności i wyobraźni
8. Zaburzenia przetwarzania sensorycznego
9. Zaburzenia poznawcze – zaburzenia teorii umysłu, słaba centralna koherencja, zaburzenie funkcji zarządczych
10. Współistniejące zaburzenia – niepełnosprawność intelektualna, depresja,
11. Talent a zdolności wysepkowe – współcześni twórcy i ich dzieła a ASD
12. Diagnozowanie całościowych zaburzeń rozwoju – diagnoza różnicowa, metody i narzędzia diagnostyczne, wczesne wykrywanie.
13. Terapia – główne założenia oddziaływań terapeutycznych, edukacyjnych i rehabilitacyjnych wobec osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju
14. Psychologiczne problemy rodziny generacyjnej - stres rodziców dziecka z ASD
15. Psychologiczne problemy rodziny prokreacyjnej – związki romantyczne i rodzicielstwo

ĆWICZENIA

1. Wprowadzenie. Życie animowane
2. Zaburzenia rozwoju społecznego u osób z ASD
3. Komunikacja i rozwój językowy u osób z ASD.
4. Sztywność i stereotypowość zachowania i zaburzenia sensoryczne
5. Między neuroróżnorodnością a zaburzeniem rozwoju -Diagnoza
6. Wyznaczniki jakości życia osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi i ich rodzin (Farma Życia, Maltańskie Centrum Pomocy Dzieciom)
7. prezentacja projektów przygotowanych przez studentów

Wykaz literatury podstawowej

Frith U. (2008). Autyzm: Wyjaśnienie tajemnicy. Gdańsk: GWP. (wybrane fragmenty)
Frith U. (red.), Autyzm i zespół Aspergera. Warszawa: Wyd. Lekarskie PZWL. (wybrane fragmenty)
Pisula E. (2012). Autyzm. Od badań mózgu do praktyki psychologicznej. Warszawa: GWP. (wybrane fragmenty)
Pisula E. (2005). Małe dziecko z autyzmem. Gdańsk:GWP. (wybrane fragmenty)
Pisula E. (2010). Autyzm. Przyczyny, symptomy, terapia. Gdańsk: Harmonia. (wybrane fragmenty)
Rynkiewicz, A (2009). Zespół Aspergera. Inny mózg. Inny umysł. Gdańsk:Harmonia. (wybrane fragmenty)
Hume K. (2021) Evidence-Based Practices for Children, Youth, and Young Adults with Autism: Third Generation Review <https://link.springer.com/article/10.1007/s10803-020-04844-2>

Wykaz literatury uzupełniającej

- Auyeung, B., Baron-Cohen, S., Ashwin, E., et al. (2009). Fetal testosterone and autistic traits. *Br.J.Psychol.*, 100, 1–22
- Baron–Cohen, S. i wsp. (1985), Does the autistic child have a “theory of mind?” *Cognition*, 21, 37–46
- Baron-Cohen, S. (2009). The Empathizing-Systemizing Theory of Autism. W: *The Year in Cognitive Neuroscience* (68–80) Ann. N.Y. Acad. Sci. 1156:doi: 10.1111/j.1749-6632.2009.04467.x New York Academy of Sciences. http://www.autismtruths.org/pdf/Autism-The%20emphathizing-systemizing%20es%20theory_SBC_ARC.pdf
- Błęszyński J. (2005). (red.), *Terapie wspomagające rozwój osób z autyzmem*. Kraków: Oficyna Wydawnicza IMPULS.
- Bobkiewicz-Lewartowska, L. (2000). *Autyzm dziecięcy, zagadnienia diagnozy i terapii*. Kraków: Oficyna Wyd. Impuls
- Danielewicz D., Pisula E. (2003). (red.), *Terapia i edukacja osób z autyzmem. Wybrane zagadnienia*. Warszawa: Wyd. APS.
- Lercq H. (2007). *Autyzm od wewnątrz – przewodnik*. SYNAPSIS, Fraszka Edukacyjna 2007.
- Grandin T. (2006). *Myślenie obrazami oraz inne relacje z życia z autyzmem*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
- Kruk-Lasocka J. (2003). *Autyzm, czy nie autyzm? Problemy diagnozy i terapii pedagogicznej małych dzieci*. Wrocław Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji.
- Willey L. H. (red.), *Zespół Aspergera w okresie dojrzewania*. Warszawa: Wyd. “Fraszka Edukacyjna” we współpracy z Fundacją Synapsis.
- Gambin M. i Łukowska E. (red.), *Wspomaganie rozwoju osób z autyzmem*. Warszawa: Wydawnictwo UW.
- Olechnowicz, H. (2004). *Wokół autyzmu. Fakty skojarzenia refleksje* Warszawa: WSiP.
- Pisula, E. (2003). *Autyzm i przywiązanie. Studia nad interakcjami dzieci z autyzmem i ich matek*. Gdańsk: GWP
- Shore St. (2008). *Za ścianą. Osobiste doświadczenia z autyzmem i zespołem Aspergera*. KTA
- Striefel S., 2002 *Jak uczyć przez modelowanie i imitację*. Gdańsk.
- Sutton C. (2009). *Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami u dzieci*. Warszawa: Fundacja Synapsis
- Winczura B. (2008). *Dziecko z autyzmem Terapia deficytów poznawczych a teoria umysłu*. Kraków: Wydawnictwo Impuls
- Winczura, B (red.), *Autyzm. Na granicy zrozumienia*. Kraków: Wydawnictwo Impuls.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	35
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat	10
	Przygotowanie do egzaminu	24
Ogółem bilans czasu pracy		125
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5